GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea: tergulu inului Nr. 22. — „Gazet'a" ese de 2 ori in septemana: Joi'a si Duminec'a. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XLI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru un'a serie garmondu 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 6. Domineca, 22 Ianuariu|3 Februariu 1878.

Din camer'a ungurésca.

Brasiovu, in 2 Februariu 1878.

Candu amu disu, ca cris'a austriaca se póte reslati si póte lesne rapi cu sine si pe ministeriulu Tisza, nu ne erá inca cunoscutu resultatulu memorabilei siedintie a camerei pestane din 28 Ianuariu. Diu'a acést'a a probatu la lumin'a dilei, ca cris'a s'a coptu si in Ungari'a si ca póte isbucni in fiecare momentu. Nu au fostu zadarnice silintiele siefiloru opositionali de a formá o falanga poternica parlamentara cu scopu de a resturná cabinetulu de façia. Acest'a erá p'aci se cada in Lunea trecuta. Numai cu optu voturi maioritate 'si-a mai potutu scapá viéti'a, si foile opositiunale potu constatá astadi, ca „a Tisza kabinet bukása immár csak napok kérdése." (Caderea cabinetului Tisza e numai o cestiune de dile.)

Éca cumu s'a petrecutu lucrulu. In siedinti'a memorata se infaçisiara peste asteptare aprópe 300 deputati si galeriele erau pline de publicu spectatoriu. In logie se aflau si multi magnati, generali s. a. Toti ministrii, afara de ministrulu de financie si celu de justitia, cari nu se aflau in Budapest'a, erau de façia. Fiecare simtiea, ca astadi se pregatesce cevasi estraordinariu. Deputatulu C h o r i n Ferencz se redica si face propunerea, cá adunarea se suspinda consultarea asupra proiecteloru de lege relative la tratatulu de vama si de comerciu, la tarifu si la contractulu cu societatea „Lloyd", pana atunci, pana candu intre guvernulu ungnrescu si celu nou austriacu, care se va formá, se va stabili intielegerea necessaria. Desbaterea asupra propunerei acesteia de amanare se incepe. Nu mai puçinu de 16 vorbitori au luatu parte la discussiunea preliminara. Tisza insusi a luatu cuventulu mai de multe ori spre a combate propunerea. In fine dupa 2 óre avea se urmeze votarea. Toti asteptau cu incordare resultatulu. La intrebarea presiedintelui se redica jumetate din deputatii presenti pentru propunerea lui Choriu, dupa aceea mai totu atati contra ei. Nu se sciea dér' pe care parte erau voturile, prin urmare incepura a le numerá. Numerarea era mai finita, candu deodata o sistéza presiedintele Ghyczy anunciandu, ca 20 deputati au cerutu se se faca votare nominala. Se sciá inse cu tóte aceste, ca pentru propunerea lui Chorin votasera 136 er' contra ei, adeca pentru guvernu, numai 144 deputati, ca prin urmare maioritatea constá numai din 8 voturi. Presiedintele suspinse apoi siedinti'a pe 5 minute. Intru aceea, scriu opositiunalii, 'si-a mai adunatu guvernulu inca 11 mameluci, pe cari iau adusu la siedintia cu birj'a. In fine se incepe votarea nominala. Acumu se fi vediutu unu spectaculu interessantu. De cate-ori se respicá numele unui deputatu, care pana aci a mersu totu cu guvernulu, dér' astadi a votatu contra lui, fú intimpinatu de catra opositiune cu Eljenuri sgomotóse. Resultatulu votarii nominale a fostu 155 contra si 136 pentru propunere. Guvernulu a invinsu dér' cu-o maioritate de 19 voturi. Contra guvernului au votatu de astadata urmatorii membrii ai partitei guvernamentale: Paul Somssich, I. Kautz, C. Kérkápolyi, Desider Szilágyi, Augustu Pulszky, Alex. Muzstay, Edmund Szeniczey, Koloman Mariassy, Benjaminu Bitto, Stefanu Babics si contele Melchior L o n y a y. Dintre deputatii croati a fostu numai notariulu corespondintieloru Tombor de façia si acest'a a votatu cu guvernulu. Dintre sasi au lipsitu vreo 6 insi; deputatii Bruckner, Gebbel, Heinrich, Konrad, Korodi, Leonhard, Löw, Steinacker, Zay au votatu pentru propunerea lui Chorin, ér' Guido de Bauszнern si Trauschenfels au votatu pentru guvernu, ceea-ce trebuie se surprinda, ca-ci acesti doui domni se numerau intre opositiunali.

Astfeliu a decursu memorabil'a siedintia de Luni. Ea ne aretà deodata, ca situatiunea cabinetului Tisza este desperata. Dlu Tisza nu mai póte „strivi" astadi pe nimeni cu maioritatea s'a de 19 voturi. Iute a mai apusu si splendórea acestui ministeriu. Guvernamentalulu „P. Lloyd" trebuie se recunósca, ca partitele opositionale impreuna cu cei 15 dissidenti representa o potere destulu de mare spre a insuflá grija pentru sórtea proiectului de impacare. Cu o maioritate de 19 séu si cu 29 voturi nu se póte tiené ministeriulu pentru durata, ca-ci si acést'a maioritate póte se cada peste nópte. Si ce voru dice opositiunalii, déca chiaru guvernamentalii vorbescu asia? „Proiectulu de impacare trebuie de astadi se fia considératu cá si cadiutu in fapta" scrie „Közvélemény". „Pentru Tisza Kálmán si pentru pactulu stipulatu de elu nu se mai afla maioritate in parlamentu. Póte, ca Tisza se se mai folosésca de unu espedientu si se se tocmésca cu croatii si cu votulu acestora se asuprésca Ungari'a inca pe 10 ani. Póte, ca cu ajutoriulu croatiloru se va mai poté sustiené Tisza Kálmán. Póte! Dér' atunci a cadiutu moralicesce. Tisza este si asia si asia cá si cadiutu." „T i s z a K á l m á n i g y i s, u g y i s b u k o t t e m b e r!"

Actiunea diplomatica.

Niciodata de candu esista, monarchi'a nóstra nu a fostu intr'o situatiune mai critica, cá in momentele de façia. Precandu neintielegerile din intru au ajunsu la culme, in afara se prepara lucruri, cari atingu interessele cele mai mari ale Austro-Ungariei. Contele de Andrásy, care conduce acuma de siese ani afacerile esterióre ale imperiului, dela inceputulu resbelului a totu tacutu, s'a tienutu intr'o reserva surprindietóre pentru toti cati 'lu cunosceau de mai inainte. Nu numai un'a din multele ocasiuni, ce le-a avutu de a-'si clarificá inaintea lumei punctulu seu de vedere, de a aretá, care este directiunea adeverata a politicei sale, a trecutu fora cá se-o fi intrebuintiatu mundrulu conte. Tóta atitudinea cabinetului austriacu dela isbucnirea resbelului indreptatieá a crede, ca Austro-Ungari'a este intielésa cu Russi'a, ca acestu resbelu s'a preparatu in secretu de catra cabinetele poterniciloru imperatii aliate, dintre cari facea parte si monarchi'a nóstra.

Ei bine, acést'a intielegere trebuiá se se documenteze mai multu acuma la facerea pacii. S'asteptá cá Russi'a se nu puna astfeliu de conditiuni, pe cari „aliatulu" ei austro-ungaru se nu le póta nicidecumu acceptá. Dér' intemplatu-s'a asia? Russi'a a impartasitu abia basele pacii, ce voiesce se-o inchiaie cu nenorocit'a Turcia, si contele Andrásy s'a si vediutu silitu a face unu pasu diplomaticu seriosu la St.-Petersburg, declarandu intr'o nota adressata lui Gorciacoff, ca tóte stipulatiunile de pace, cari atingu interesse austro-ungare si europene séu prin cari se schimba tratatele esistente, n u v o r u a v é v a l ó r e pana atunci. pana candu nu voru primi consimtiementulu poteriloru garante si prin acést'a sanctiunea din partea Europei.

Asia d. Andrásy. Oficiosii sei comentéza pasulu acest'a diplomaticu intr'unu tonu, care ne-ar' face se credemu, ca unu resbelu cu Russi'a este neevitabilu. „Pester Lloyd", care trece de organu inspiratu de Andrásy, esclama: „N u m a i i n t r a r e a c u p o t e r e a r m a t a i n S e r b i'a s i R o m a n i 'a póte se lovésca p'odata rapacitatea Russiei si aviditatea vasaliloru sei si se apere sfer'a nóstra de interesse."

Nu scimu de unde iau oficiosii curagiulu acest'a, séu ca voiescu se acopere prin asemeni amenintiari numai perplesitatea, in care pare ca se afla siefulu loru, decandu i s'au impartasitu basele pacii. Aceste nici in Londr'a nu au avutu unu efectu mai bunu. Aducemu o relatiune detaiata despre desbaterile din parlamentulu anglesu pentru cá se aiba ocasiune si cetitorii nostri a se informá mai de aprópe despre atitudinea Angliei. Guvernulu anglesu mana de-a-dreptulu la actiune de resbelu. Pana acuma n'am potutu aflá resultatulu siedintiei din 31 Ian. dér' nu mai este indoiéla ca adunarea deputatiloru a votatu cu mare maioritate creditulu de resbelu cerutu de guvernu. Oficiosii nostri 'si dau silintia a aflá o consonantia completa intre procederea cabinetului austriacu si englesu. Contele de Andrásy se fi si luatu initiativ'a spre convocarea unei conferentie europene. In curundu se va vedé in catrau tindu tóte aceste porniri. Deocamdata turcofilii se mangaie cu speranti'a ca actiunea diplomatica va fi urmata neamenatu de o actiune bellica.

Conditiunile de pace inaintea parlamentului din Londonu.

In siedinti'a adunarei deputatiloru din 28 Ian. propuse N o r t h c o t e incuviintiarea creditului suplementariu. Espunendu causele, pentru cari guvernulu cere acestu creditu, dise: Turci'a, fiindu invinsa pe campulu de resbelu, a cerutu pacea. Russi'a a facutu dependentu armistitiulu dela primirea aceloru conditiuni, cari voru formá bas'a pacii; inaltei Pórte i s'au impartasitu órecari base ale pacii si se dice, ca ea ar' fi gat'a a le primi séu ca le-a si primitu; guvernulu anglesu inca n'are nici o informatiune despre aceea, ca s'ar' fi subscrisu armistitiulu; nu scimu care se fia caus a intardiarei. Trece o di dupa alt'a si armistitiulu totu nu se mai subscrie; Angli'a nu are dorinti'a a dá vreunu consiliu Turciei, pentru-ca prin acést'a ar' luá o mare responsabilitate asupra-si. Basele pacii impartasite de catra ambassadorulu russescu conte Schuvaloff guvernului englesu, inse nu in modu oficialu, sunt urmatóriele:

B u l g a r i 'a va deveni unu statu autonomu tributariu sub unu guvernoru chrestinu. Acestu statu se va estinde peste totu teritoriulu locuitu de bulgari, dér' in nici unu casu nu va avé o mai mica estindere, cá ceea ce i-a dat'o conferinti'a din Constantinopolu. Trupele turcesci se fia retrase din Bulgari'a conformu puncteloru ce voru fi a se stabili mai de aprópe. — Independenti'a M u n t e n e g r u l u i cu-o marire a teritoriului seu, care va fi corespundietória statului quo militariu. — D e p l i n a i n d e p e n d i n t i a a R o m a n i e i cu-o desdaunare teritoriala suficienta si independinti'a S e r b i e i cu-o regulare corespundietória a fruntarieloru. — B o s n i 'a si H e r z e g o v i n 'a se se bucure de asemeni reforme cá celelalte provincii chrestine. — D e s d a u n a r e a d e r e s b e l u se se faca prin cedarea de teritoriu séu prin altu ecuivalentu si se se defiga mai tardiu; in fine se se stabilésca o intielegere, prin care se tiena contu de interessulu, celu are Russi'a la trecerea libera prin Dardanelle.

Conditiunile Russiei, dise Northcote, tindu departe. Bulgari'a este centrulu Turciei europene si autonomi'a care o ceru russii pentru ea, nu e numai administrativa, ci este cá aceea a Romaniei si Serbiei inainte de resbelu; se dice mai departe ca Tiarulu insusi ar' voi se aléga unu principe pentru Bulgari'a, prin urmare s'ar' formá in anim'a Turciei o potere noua insemnata sub unu principe supusu Russiei. Ce se atinge de Romani'a, Serbi'a si Muntenegru voru fi esaminate cestiunile respective de catra alta parte mai multu si mai strictu cá de Angli'a si voru provocá póte greutati; mai departe este fórte elasticu punctulu relativu la desdaunarea de resbelu. Russi'a ar' poté se-'si aléga o despagubire territoriala intr'o forma, care ar' fi de celu mai mare interessu pentru Europ'a.

Prin urmare, continua Northcote, este de lipsa, cá se se adune unu congressu de pace europeanu. Stipulatiunea in privinti'a Dardanelleloru séu ca

este de mare importantia, séu ca nu insémna nimicu. In ori-ce casu inse e de celu mai mare interessu pentru Angli'a; o separata intielegere despre ea nu ar' recunósce-o nici nu ar' concede-o Angli'a. Declaratiunile repetite ale Austriei aréta, ca si acést'a e de parerea Angliei. Restauratiunea Turciei trebuie se aduca mari schimbari dupa sine. Guvernulu Britaniei se tiene de cele espuse in not'a Lordului Derby din Maiu si de neutralitatea observata si se va sili a impedecá latirea mai departe a resbelului. Guvernulu englesu a datu Greciei numai consilie amicabile, dér nu a facutu nici o pressiune séu corrupere spre a retiené pe Greci'a de a intrá in resbelu. Relativu la atitudinea guvernului in timpulu din urma observà Northcote, ca Lord Derby a datu espressiune in depesi'a s'a din 13 Dec. sperantiei, ca dóra se va poté evitá ocuparea temporaria a Dardanelleloru si a Constantinopolei, afara de acést'a Angli'a 'si reservéza tóta libertatea actiunei. Russi'a a respunsu in 16 l. c. amicabilu dér' evasivu, dandu se se intieléga, ca politic'a russésca ar' poté pretinde o inaintare spre Constantinopolu.

Sir Northcote mai dise in siedinti'a de Marti 29 Ian., respundiendu la o interpellatiune, urmatóriele: „Nu ne este nimicu cunoscutu despre aceea, ca Russi'a, Austro-Ungari'a si Germani'a ar' fi facutu unu tratatu de aliantia ofensivu si defensivu cu scopu de a imparti Turci'a intre sine. Eu mai cu séma façia cu un'a din aceste poteri (Austri'a) am temeiuri de a me indoui in adeverulu acestei sciri; septemanile si lunile cele mai deaprópe ne voru aretá, déca poterile voru lucrá in intielegere séu separatu.“ Mai departe dise: „Candu, in 12 Ianuariu, russii o pornira dela Adrianopolu spre Gallipoli, Angli'a le-a remonstratu, ca ori-ce operatiune, care ar' avé de scopu a pune Dardanellele sub control'a Russiei, ar' trebuí se fia considerata de-o pedeca pentru cumpanirea conditiuniloru spre definitiv'a regulare, si a cerutu dela Russi'a cá se-i dé asecurarea, ca nu'si tramite óstea spre Gallipoli. Principele Gorciacoff a respunsu la 15 Ianuariu, ca Russi'a nu are de gandu a inaintá spre Gallipoli, déca nu cumva se voru concentrá acolo trupe turcesci si a cerutu din partea s'a, cá Angli'a se dé assecurarea, ca nu va ocupá Gallipoli. — Cu tóte aceste, dice Northcote, russii au inaintatu si Suleiman-pasi'a s'a retrasu spre Gallipoli, guvernulu anglesu a decisu a tramite flot'a in Dardanelle. Sultanulu a datu unu fermanu, prin care a incuviintiatu intrarea flotei. Indata ce intieleseramu inse, ca Pórt'a este gata a primi basele pacii si ca cestiunea Dardanelleloru se va regulá nu numai de catra Turci'a si Russi'a, ci printr'o conferentia, amu datu contramandatu flotei. Espeditiunea flotei a fostu numai o mesura temporaria si nu sta in legatura cu cererea creditului. Intrebarea adeca este, ca óre Angli'a se mérga la conferentia cu tari'a unei natiuni strensu unite séu nu? Nu vomu poté lucrá pentru pace, de se va totu respandi, ca Angli'a se teme de a merge in resbelu. Creditulu n'are se fia intrebuintiatu, ci are se puna numai pe guvernu in stare, de a pasi inaintea conferentiei cu acea potere, care este de lipsa spre a aperá cu succesu dreptulu Angliei. Déca camer'a va refusá guvernului increderea s'a, atunci acest'a trebuie se se supuna votului ei; atunci inse va fi impossibilu a tractá cestiuni atatu de importante cá cele ce voru veni inaintea conferentiei. Guvernulu cere incredere si asecura, ca pacea va poté fi scutita mai bine printr'unu asemenea pasu. Unu strainu distinsu a disu relativu la cestiunea de façia: „Nu va fi ascultatu nimenea, decatu celu ce va fi tare.“

Bright dice, ca nu intielege, de ce se mérga Angli'a la congressu cu revolverulu si cu tunulu. Gladstone intréba pe guvernu, de este adeveratu, ca scirea despre intronarea unui principe russescu in Bulgari'a vine dela Constantinopole? In fine dupa mai multi vorbitori declara Sir Northcote: „Admiralulu Hornby a primitu ordinu, de a merge la Constantinopolu spre a tiené deschisa calea pe apa si spre a aperá pe supusii britanici si averea britanica, dér' se se retiena de ori-ce participare la inimicitiele dintre Russi'a si Turci'a. — Dupa acést'a declaratiune s'a amanatu desbaterea asupra creditului de resbelu pe Joi 31 Ian.

Mai totu intr'unu timpu a tienutu siedintia si cas'a lordiloru (cas'a de susu, senatulu) in care Stratheden a facutu propunerea, cá neutralitatea, care nu impedeca luarea mesuriloru necessarie spre delaturarea unei ocupatiuii inimice a Constantinopolei, se fia sustienuta. Granville combate doctrin'a lui Stratheden si intréba in fine pe Lord Derby cumu sta cu demissiunea lui. Lord Derby respunse: „Nimicu n'a fostu mai claru cá definitiunea ce a dat'o guvernulu despre neutralitate, elu nu se va abate dela politic'a acést'a. Eu 'mi-am cerutu dimissiunea pentruca cabinetulu a decisu a face unu pasu (ordinulu datu flotei), la care n'asiu poté consimti, dupace inse 'si-a retrasu pasulu, 'mi-am potutu retrage si eu dimissiunea (Aplause) Propunerea lui Stratheden e abstracta. Nu potu se intru in discussiunea baseloru pacii, ca-ci nu ne sunt cunoscute pe deplinu. Angli'a cere, cá si alte poteri, a fi ascultata cu vocea ei la solutiunea definitiva, Stratheden 'si-a retrasu in urm'a acést'a propunerea.

La dotatiunea invetiatoriloru.

Din Chioru, Iannariu 1878.

Onorata Redactiune! Fiindu-ca „Scól'a romana“ fóia pedagogica din Sibiiu, in care 'mi spuneam si eu parerile cu privire la afacerile nóstre scolastice, vediu ca a incetatu, nutrescu speranti'a, ca 'mi veti acordá puçinu spatiu in colónele pretiuitului organu ce redigeti, spre a mai aruncá o privire fia catu de fugitiva asupra starei invetiatoresci si a scóleloru nóstre confessiunale din acestea parti ale diecesei gr.-cath. de Gherl'a.

Unu proverbiu dice, ca „fiacare omu e faurulu fericirei sale.“ Si intru adeveru amploiatului ce-'si pórta cu scumpetate si santiania oficiulu seu, dorintiele inca-'i sunt realisabile si esistenti'a asecurata. Pe comerciante la finea activitatii sale 'lu remuneréza venitele castigate punendu-si astfeliu o basa solida vietii sale pamentesci. Economulu, carele in sudórea feçiei sale si pe langa benecuventarea de susu scie cu ratiune a-'si agonisi agrulu seu, in fine fructele osteneleloru sale asemenea 'lu remuneréza. Si asia fiacare moritoriu fia acela pe ori si care cariera, aduna si trebuie se adune in teneretie; crutia si trebuie se crutie ceea ce numai póte, pentru cá se aiba pre candu 'lu voru impresorá dilele amare si de nepotentia ale betranetieloru.

Si óre cumu stau in privinti'a acést'a invetiatorii poporali, acea classa de ómeni cari in apusulu Europei sunt considerati de portatorii progressului; acea classa, careia Germani'a scie cu dreptu cuventu si astadi a multiami sucessele dela Sedanu in 1870 contra superbei Francie, acei factori in fine, cari odata sunt chiamati a straformá tóta lumea, a aduc in loculu intunerecului lumina si a apropiá pe omu catu mai tare de creatoriulu seu. Cu dorere trebuie se respundu la acésta intrebare, ca stau destulu de reu. Celu-ce a disu: „datimi scólele si eu voiu straformá tóta lumea“ trebuie se fi intielesu „scóle“ si „invetiatori“ in adeveratulu intielesu alu cuventului. Dér' se nu me abatu dela obiectu.

Afurisitulu jugu alu paupertatii, in carele jacu invetiatorii poporali, le face cu nepotentia ori-ce pasu, ori-ce inaintare cu tempulu in care traiescu; apoi impedecandu factorii, carii sunt invetiatorii, impedeca scólele, impedeca pe insusi poporulu romanescu in desvoltarea si progressulu doritu. Carier'a invetiatorésca pe la noi e ceva de jocu, se aiba chiar' si sciinti'a pedagogica alui Pestalozzi.

Sciu eu prea bine, ca se voru aflá multi cari 'mi voru dice mie cá invetiatoru, se me indestulescu cu „dascalirea“ celoru 70 de invetiacei ai mei in scóla si se lasu acestea afaceri acelora de cari se tienu. La acést'a respundu cu tóta francheti'a, ca in tempu de 9 ani ce servescu ca invetiatoriu confessionalu in acésta diecesa m'am convinsu prea deplinu, ca lucrurile nu mergu asia cumu ar' trebui se mérga, ci din anu in anu totu mai reu. La preparandi'a din Gherl'a se primescu pana si individi (copii) din scól'a poporala; apoi cati secundisti de prin I-ma si celu multu din a II-a classa gimnasiala, carii nu mai sciu pe ce cariera se-o apuce 'si afla refugiulu la preparandi'a din Gherl'a, unde multu puçinu, bine reu catu si cumu li se propune, dupa trecerea celoru 2 ani ii vedi numai „invetiatori“ ba inca unii chiar' cu „atestate de cualificatiune.“ Acestia apoi fora de nici o pracsa, fara de a ceti vr'unu opu pedagogicu se apuca a indrugá, care dupa metodulu si care in limb'a lui. Poftimu dér' progressu! De ceva inspectiune seriósa nici vorba si déca devine vacanta atare statiune invetiatorésca nu se publica concursu, ci loculu se imple fia prin atare cantoru ori altu individu, ce mai eri 'lu vedeai finantiu ori servitoriu de cancelaria.

Caus'a, pentru care nu e imbraciosiata carier'a invetiatorésca de juni apti pentru ea, jace in impregiurarea, ca lefele invetiatoresci sunt mai slabe cá ale pastoriloru. Cunoscu o statiune cu léf'a de 45 fl. Ore nu e acést'a chiaru batjocura? Altcumu in genere lefele sunt intre 105 fl. si 120 fl. dupa mine totu atatu de slabe. Sub asemenea impregiurari, invetiatori harnici nu vomu avé nicíodata, scólele si cu ele poporulu nu va progressá. Ar' fi or'a a 11-a se ne cugetamu odata seriosu asupra scóleloru nóstre confessiunale si se le asiguramu esistenti'a, ca-ci odata ne vomu tredi numai in ghiare si atunci ne-amu smulge cu ori-ce pretiu, dér' va fi prea tardiu.

Avemu si esceptiuni ce e dreptu, dinaintea carora eu 'mi iau caciul'a si me inchinu pana la pamentu; dér' pana candu si in cea din urma comuna nu va fi scóla buna, invetiatoriu dotatu asia, incatu se 'si iubésca carier'a, pana atunci pe mine unulu nu me impaca de locu.

Inchieiandu atragu din nou atentiunea ven. autoritati scólastice asupra scóleloru; éra teneriloru ce nu se simtiescu apti pentru invetiatoria, cumu si celoru ce primescu pe unii cá aceia in preparandia le recomendu, cá mai bene se 'si aléga, respective se-i indrumeze la maiestria decatu se-i nefericésca pe viétia. S . . . .

Luptele dela Vidinu.

Cetimu in „Monitoriulu Romaniei“:

Dupa caderea Plevnei divisiunea II, sub comand'a generalului Cerchezu si divisiunea IV, sub comand'a generalului Angelescu, au primitu ordinu a porni spre a luá orasiele intarite turcesci dupa marginea Dunarii, cari mai remasesera in possessiunea inimicului si a face investirea Belgradjicului si Vidinului.

Divisiunile s'au pusu in marsiu prin Rahov'a si Cibru-Palanka spre Lom-Palanka, care cadiuse cu cateva dile mai inainte in manile trupeloru nóstre, candu divisiunea I, sub comand'a colonelului Lec'a, se aratase inaintea acestei localitati. De aci catesi trei divisiuni sub comand'a generalului Haralambu s'au formatu in doue colóne, precedate de detasiamente de cavaleria, si din care un'a porni pe sioseua la Belgradjicu si cealalta luà drumulu pe marginea Dunarei la Arcer-Palanka, care se evacuase de turci si se ocupà de trupele nóstre in urm'a unei scurte lupte. Inaintea Belgradjicului remase brigad'a Cantilli, care ocupà satele Oracec, Rasiovica, Borovica si Ciftlic, inchidiendu astfeliu intr'unu cercu de impresurare cetatea Belgradjic, situata à pic pe unu vêrfu de stânca. Brigad'a Cantilli incepù bombardarea acestei, aprindiendu logiamentele barace ale garnisónei si pricinuindu stricatiuni simtitórie in interiorulu cetatiei.

Restulu colónei ce inaintase spre Belgradjik se dirigià pe calea Belgradjik-Nazir-Mahala prin Osmanie, intalninduse aprópe de Nazir-Mahala si Vitbol cu cea de a dou'a colóna. Dupa o lupta de 3 óre ambele colóne se facura stapâne pe acestu puntu importantu din caus'a incrucisiarei diferiteloru siosele si cali de comunicatiune ale Vidinului. Antegard'a inaintà apoi spre Belarada, care fù ocupata fora lupta. Brigad'a de rosiori primi ordinu a merge inainte in recunósceri, la Dinkovica ea intempina o scurta resistentia din partea unui detasiamentu inimicu ce fù silitu a se retrage si romanii strabatura pana la Florentinu, care fù ocupatu fora resistentia.

Celelalte trupe urmara ocupandu Belerada, Dinkovica si Neganovce si astfeliu isolarea Vidinului se completà deseversitu; inse raionulu de investire erá inca in afara de batai'a tunuriloru nóstre asupr'a chiaru a cetatiei Vidinului. Pentru a ajunge acestu scopu si a investi in modu strinsu si concentricu cetatea Vidinului, trupele divisiuniloru I si IV in diu'a de 12 Ianuariu dupa o scurta lupta atacara si isgonira pe inimicu din satele Tatardjic, Novoselci, Rupca si Raianovce, unde elu erá intaritu. Trupele nóstre avura in acésta afacere pe sub-locotenentulu Sierbanescu din alu 8-lea regimentu de linia greu ranitu, unu sergentu ucisu si 5 soldati raniti. Apoi ele pasira la ataculu positiunei importante dela Smirdan; dupa trei óre de bombardare, la care cá si in celelalte actiuni concurà si Calafatulu cu unu focu fórte viu, er' dincóce de Dunare erau in actiune 78 tunuri, din care 12 instalate in drépt'a frontului, la 2 chilometre departare de cetate, foculu turcescu numai respunse de catu fórte slabu. La arip'a nóstra stenga generalulu Cerchezu luà dispositiuni a atacá positiunea dela Smirdan, care este o intarire insemnata, ridicata de turci spre a aperá Vidinulu despre uscatu. Ataculu se esecutà cu 6 batalióne din regimentele alu 4-lea si alu 6-lea de linia si alu 9-lea de dorobanti, si elu avù unu succesu completu. Trei redute, cari aparau positiunile sateloru Smirdan si Inova au fostu luate cu asaltu de trupele nóstre si lupt'a a duratu dela 3 óre pana la 6 óre sér'a. Siantiurile reduteloru si campulu impregiuru erau acoperite cu peste 300 cadavre inimice si au cadiutu in manile nóstre: 6 tunuri de 9° de otielu Krupp cu munitiunea loru si unele chiaru inca incarcate, atatu ataculu a fostu de impetuosu, 250 prisonieri nizami, mai

multe sute pusci Peabody-Martini si Snider. Restulu trupeloru inimicului a fostu pusu pe góna in cea mai mare desordine retragundu-se in Vidinu, trupele au fostu conduse cu inteligentia si bravura de siefii loru, nu se audiá cá semnalu alu trompeteloru, decatu inaintarea si pasulu gimnasticu.

Perderile nóstre sunt: 2 oficieri morti, capitanulu Verbicénu din alu 9-lea reg. de dorobanti si sub-locotenentulu Frundiescu din alu 4-lea reg. de linia; 3 oficieri raniti: locotenentulu Elefterescu din alu 6-lea reg. de linia, avendu peciorulu sfarimatu deasupr'a genunchiului, capitanulu Georgescu din alu 4-lea reg de linia, usioru ranitu, si locotenentulu Cumpanasiu din alu 4-lea reg. de linia, ranitu la mana. Din trupa se evaluéza aprópe 30 la 40 morti si cá la 100 raniti.

Acumu cerculu de investire alu cetatiei Vidinului este cu desevérsire restrinsu, tóte intaririle exterióre si inaintate sunt in manile nóstre si cetatea chiaru se afla sub complet'a dominatiune a tunuriloru nóstre.

Bravulu si iubitulu nostru concetatianu, inteligentulu si eruditulu nostru compatriotu, multu meritatulu directore alu gimnasiului romanu din Brasiovu

Dr. Ioanu Mesiota

nu mai este intre cei vii. O bóla neimpacata l'a rapitu prea de totu timpuriu, abia in alu 40-lea anu alu vietiei din mediuloculu nostru. Perderea este mare pentru na iune si scóla, ca-ci densulu a intrunitu in sine doue calitati rare la noi, sciinti'a cu buuulu tactu. Eterna sei fia memori'a!

Necrologu.

In 13 Ianuariu 1878, petrecuramu la eternele locasiuri pe veteranulu preotu gr.-cath. alu Carpenisiului **Ladislau Balinth.**

Elu fù nascutu in Petridulu-unguresco, municipiulu Turdei. — Tatalu seu Ursu, parochu locale, mumas'a Agaft'a, nascuta Medanu. — Elu fù condusu de fericitulu seu parinte la scólele din Blasiu in anulu 1815, tómn'a in tempulu, candu s'au inceputu in Transilvani'a anii de trista memoria ai fómetei. Acolo studiá pana la anulu 1817. — In anulu urmatoriu 'lu duse parintele seu la Clusiu. Aici a studiatu pana la finea anului 1819, candu murindu bunulu seu parinte fù silitu a parasi pallestr'a sciintieloru si a se aplicá la tipografi'a liceului reg. din Clusiu cá invetiacelu. Dupa ce au sevirsitu anii tyrociui, fù declaratu cu diploma de collectoru si impressoru. — Dupa acést'a servindu aicea inca unu anu se determiná a pasi érasi pe calea sciintieloru, si cá se póta subsistá, s'a aplicatu cá credentiariu in convictulu parintiloru Piaristi, unde in gimnasiu intru atata s'a perfectionatu in scrierea si elocuenti'a fluida a limbei latine, in catu nu numai de catra coetanii studenti, dér' si de catra professori se numiea „Cicero", cu care nume pana in tempulu presentu 'lu titulau coetanii lui. Absolvendu classele filosofice, a mersu se studieze jura cu scopu, cá se intre la guvernulu Transilvaniei cá practicantu, inse s'a insielatu in sperantia, ca-ci s'a poftitu dela densulu cá se arate unu venitu anualu, din care se póta subsistá 10 ani — cu tóte ca treceau si 20 de ani pana candu unu romanu deveniea la unu salariu de 240 fl. m. c. precumu s'a intemplatu cu fericitulu Cintea Babb, Ciupe, Domsia, Ratiu, Vajda si altii.

Asia in ultim'a analysa s'a otaritu a concurá pentru unu postu vacantu de servitoriu la guvernu (cursor gubernialis) provediutu cu unu salariu de 200 fl. m. c. si 60 fl. m. c. pentru intretienerea unui calu; inse nici acestu postu nulu dobandi, ca-ci s'a conferitu unui servitoriu alu lui bar. Iozsika.

Dup'aceste 'mi dise mie subscrisului, care eramu teologu in anulu alu 3-lea: „Acuma me voiu reintórce érasi acolo, de unde am inceputu." Si asia in anulu 1834 intrá in teologia la Beiusiu. Dupa ce a absolvatu, fiindu eu acuma preotu, precumu in tóte vacatiunile asia si atunci veni la mine si 'mi dise: „Am absolvatu si teologi'a nepóte! Spunemi acum, ad quem confugiam? Cujus auxilium implorem? M'asiu aplicá intr'o parochia cu puçina portiune canonica, inse-su trecutu in etate si nedeprinsu la economia, apoi: „hic labor, hoc opus!" Cine se traga plugulu candu eu nu sum in stare se 'mi cumperu nici unu vitielu."

Asia se otari a concurge pentru parochi'a Carpenisiului dotata de erariu cu 200 fl. m. c., care i se si conferi. Aici poporu puçinu, casa parochiala cá in pal:na, elu se stradui si 'si redicá cu multa ostenéla in cati-va ani case proprii — puçinu locu de fenu si cum? Pe lenga puçinulu seu salariu, mai castigá cu predicile sale pe la morti unde erá chiamatu si in comunele si orasiele vecine la ómenii cei mai de frunte fora distinctiune de religiune. Mai portá la unii si cate unu processu, si pregatea suplici la cei asupriti, cari recurau la densulu, ba inainte de 1848 pregatea teneri, cari intrá la studiile filosofice — dintre cari unii sunt si astadi asessori pe la sedriele municipali. „Paucis contentus vitam ducebat frugalem." Sub aceste giurstari si-a crescutu pe fiiulu seu in gimnasiulu din Alba-Iuli'a si Sibiiu. Absolvendu, l'a tramisu la universitatea din Vien'a la medicina, unde pe langa unu stipendiu cela avea de 315 fl. v. a. si la adencile sale batranetie 'lu mai ajutá la tóta lun'a, ba in anii din urma cu un'a suma considerabila pentru depunerea rigoróseloru si solvirea diplomei si altoru lipse, dicundumi de multe ori: „Mi dau tóte, numai se'lu vedu fericitu."

Bucuri'a lui fù mare candu vediù pe fiiulu seu reintorsu acasa cu diploma de doctoru in medicina. Inse acésta bucuria culminá atunci, candu inainte de mórte cu vreo cateva luni vediù pe cei trei nepoti nascuti din fericit'a casatoria a fiiului seu cu Mari'a Rosiu din Alb'a-Iuli'a.

Dup'atatea aventuri frantu de batranetie in anulu alu 73-lea, ér' alu preotiei sale alu 41-lea in 11 Ianuariu v. sér'a la 6 óre in braçiele fiiului seu si-au datu sufletulu in manile Creatoriului. S'a inmormentatu cu-o solemnitate rara, asistandu optu preoti, dintre cari subscrisulu si parochulu Bistrei Augustinu Coltoru i-au tienutu doue contiuni funebrale; celu d'antaiu cu testulu: Temete de Ddieu, si cinstesce pe preotu".

La acésta inmormentare au fostu multi onoratori din orasiele vecine, precumu si poporu numerosu din vecinele comune. Numai trasuri erau preste 30. —

Fiami iertatu a aminti cu acésta ocasiune si generositatea d. oficialu regescu din Rosi'a Iacobu Fülep Kremnitzky, care din Rosi'a venindu cu baiasii sei cu steartiuri aprinse mersera in giurulu cosciugului sub durat'a ceremoniei si de acolo in spaleu pana la loculu inmormentarei. Pentru acést'a primésca sincer'a nostra multiamita.

In fine nu si-a uitatu repausatulu nici de biseric'a aceea in care servi 41 de ani, si cu multa osteneala si abnegare de sine i-a castigatu si depusu la societatea „Albin'a" una suta cincidieci florini v. a. spre fructificare, cá cu tempulu sesi póta procurá casa parochiala.

Sic transit mundus et gloria ejus. Sit ei terra levis et requiescat in pace!

Nepotulu seu
Simione cavaleru de Balinth,
protopopulu Bistrei.

Diverse.

— (Despre balulu „Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu") primiramu urmatória relatiune: — Ide'a sociala a prinsu in sinulu natiunei nóstre de catuva timpu radacini cu multu mai tari, decatu cá se nu fia cunoscute ori-carui romanu consecintiele ei binefacatórie. Amu poté dice, ca de presentu avemu multe intruniri sociale si totusi ele sunt inca, in relatiune cu ale altoru popóre mai inaintate, fórte puçine. Cele ce le avemu inse si le sustienemu, sunt marcate nu numai prin interessulu generalu, dér' si printr'unu tactu laudabilu si o animatiune démna de a propagá ide'a sociala. Un'a din aceste intruniri este si balulu indicatu. Succesulu lui a fostu escelentu, tactulu finu socialu observatu in tóta durat'a lui a fostu de tóta laud'a, ér' jovialulu si amicabilulu tonu alu petrecerii documenta pe deplinu strinsulu contactu intre locuitorii Brasiovului si cei din giuru.— O cununa frumósa si alésa de dómne si domnisióre in toalete peste asteptare elegante, conduse de domni in fracu negru si cu cravata alba, implù incetu, incetu marea sala a redutei, care de astadata erá fórte cu gustu decorata. Semnalulu deschiderei se da. Dómn'a presiedinta a Reuniunei intra suridiendu cu amabilitatea-i indatinata. Hor'a se incepe si animele tuturoru palpitandu mai iute, facu de micu si mare se simte transpusu in regiuni mai placute. Petrecerea incepù a deveni totu mai viua, si betrani si teneri 'si aruncau privirile cu placere giuru impregiuru asupra gratióseloru figuri ale frumóseloru jucatóre din ochii caror'a iesiá unu focu fermacatoriu. In momentele aceste cautamu si eu intre tóte florile si floricelele pe regin'a balului. O! era greu de alesu ca-ci tóte mi se pareau regine. — Dér' nu! ca-ci mundr'a tierancutia romana, care realisandu ide'a de a aparé la balu in placutulu costumu nationalu, parea ca 'mi inflacara anim'a si spunu dreptu, ca de nu-'mi era ocupata mi-ar' fi luat'o cu assaltu. — Bravo romancutia! Ar' fi de doritu cá in viitoriu se te urmeze si sororile tale tóte si sum siguru, ca atunci nu ar' dice nimeni, ca balulu Reuniunei este lucsuosu! — Da, lucsulu, acestu poternicu protectoru alu modei si inversiunatu inimicu alu portofolieloru barbatesci, nu a potutu lipsi nici acumu, ba unii esperti dicu, ca de multu nu a fostu atatu de stralucitu representatu cá in acésta séra. Rochiele trenante (cu códa, Schleppe) rivalisau unele cu altele. Si apoi ne mai plangemu de vremuri grele! Era se uitu inse, ca decandu s'a inchisu Dunarea a mai resuflatu puçinu si comerciulu din Brasiovu. Acést'a impregiurare ne esplica multu, apoi trebuie se observu ca códele de altlasu erau secuestrate mai numai de dómnele tenere, care de astadata au datu contingentulu celu mai mare, precandu toaletele domnisióreloru s'au distinsu prin mai mare simplitate. Amu dori, cá damele nóstre se desvólte frumosulu loru gustu pe viitoriu mai multu prin simplitatea si eleganti'a toaleteloru decatu prin bogati'a loru. Atunci ar' fi sigure de unanimulu aplausu alu tuturoru, cari nu se uita la valórea rochieloru, ci la spiritulu si bunulu gustu alu portatóreloru loru. Lasandu la o parte totu ce este esageratu potemu fi convinsi dinainte ca vomu prosperá in vieati'a nóstra sociala multu mai bine. — In fine 'mi iertu a indemná pe tener'a nóstra generatiune, cá se se intereseze mai multu de jocurile nóstre natiunale, ca-ci spunu sinceru „Roman'a" din balulu in cestiune ne impune categoricu interessulu acest'a. — Music'a orasianésca a cantatu spre multiamirea tuturoru. Este de doritu cá se-i damu totu sucursulu nostru. Nu potu vorbi inse totu asia de favorabilu despre birtasiulu redutei, ca-ci óspetii in generalu n'au fostu multiumiti cu cualitatea mancariloru si a beuturiloru si in specialu cu serviciulu. Tóte inse se potu indreptá pana in anulu venitoriu. La revedere dér' in anulu venitoriu! x. —

— (Atentatu contra unui martoru in processulu Miletici.) Unu serbu omladinistu a puscatu, cumu scrie „Közvélemény", Joi in 24 Ianuariu la 5 óre p. m., inaintea restaurationei celei mari din Csurog, asupra lui Szabadkay Ignácz, notariulu comunei Csurog, care a figuratu cá martoru in processulu Miletici. Glontiulu nu a nimeritu, ci a atinsu numai marginea palariei lui Szabadkay.

— (Lui „siebenbürgisch deutsches Tageblatt") i s'a fostu intentatu de catra procurorulu din Sibiiu unu processu de pressa pentru doui articuli, dintre cari unulu intitulatu „Ein Faschingsscherz mit der sächsischen Universität." In 29 Ian. n. s'a pertractatu processulu inaintea juriului din Sibiiu. Pe banc'a acusatiloru erá Dr. Carl Wolff directorulu fóiei, si redactorulu responsabilu Adolf Meltzer. Celu d'antaiu s'a declaratu de autoriulu articolului, ear' ambii au fostu acusati a fi comisu delictulu de agitatiune in sensulu §§ 300 si 302. Dupa pledarile finale juriulu compusu din dnii: F. Zank, A. Wagner, Theil, W. Hahn, Eugen Brote, D. Schön, Urban, Gottschling, Carl Schuster, Reschner, Zink si Draser, a datu verdictulu seu, prin care a declaratu nevinovati pe ambii acusati.

— (Cadrele corpului de dorobanti.) Locot.-col. D. Papazoglu scrie despre aceste in „Rom. lib.": Dupa organisarea strajii pamentenesci (ostirea romanésca) la anulu 1830, candu s'au dislocatu regimentele pe lini'a Dunarii si pe cordonulu muntiloru, erá anulu 1831 Sept. 15. Dupa incetarea colerei celei mari eram praporcicu (sub-locot.) cu vechimea de 15 dile, am schimbatu cu streaj'a pamentenésca capitaniile de catane marginasie, si formandu pe marginea Dunarii pichete de bordee la distantie mari unulu de altulu, s'au asiediatu cate 6 soldati de fiacare pichetu. Atunci ni s'au fostu datu si cate doui vaslasi de pichetu din satele invecinate, pentru a conduce luntrile ce erau infiintiate cate un'a de fiacare pichetu. In urma de trei ani, candu veni Voda A. Ghic'a pe tronulu Romaniei, vediendu, ca pichetele erau in fórte mari distantie unulu de altulu, s'au infiintiatu printre densele surle, adeca jumetate pichete si s'au legiuitu a fi strajuite cu cate 4 sateni, luandu si pe acei doui vaslasi dupa la pichete. Dandu-li-se arme si numire de piotasi, ei faceau rendu la 3 septemani odata. Er' la anulu 1837—38 din caus'a terribilei epidemii a bólei ciumei, ce secerà partea drépta a Dunarii, numerulu aceloru piotasi a fostu immultitu la 6 ómeni, coprindiendu

cu strajuire si din pichetele, ce in urma s'au mai fostu adaugatu, cá astfeliu unulu se fia pazitu de ostire si altulu de sateni pichetasi. La anulu 1843 fiindu pe tronulu Romaniei bunulu si liberalulu Domnu romanu G. D. Bibescu, organisà pe acei cordonasi sateni mai sistematicu, dandu'i sub comand'a oficieriloru din ostirea regulata si schimbandu-li-se numirea in cordonasi, si astfeliu acei oficieri ai puncteloru inspectau si visitau satele aceloru cordonasi, invetiandu'i datoriele strajuirei. Acei sateni cordonasi au fostu totudéun'a bravi, baltaretiulu in feliulu lui (rati'a de balta) séu munteanulu in feliulu seu (vulturu de munte), erau fórte indrasneti la prinderi de talhari si la descoperiri de contrabande, séu la apararea hotareloru de obraznici'a turciloru. Apoi pe fiacare anu in tóta intinderea Dunarii poteamu numerá fora se gresimu, cate 50 séu mai multi turci calcatori de hotare, omoriti si inecati in Dunare, prin sialvarii loru impluti cu nesipu, cá se se duca mai curundu in fundu; ca-ci ii luá la góna pana in midiuloculu Dunarii si prin ostróve ori catu de mare le-ar' fi fostu ceat'a. Aceste brave corpuri de cordonasi au trasu mai tardiu bagarea de séma a prevedietoriului si energicului Domnu Barbu D. Stirbeiu si a ordonatu cá se'i reguleze si se'i uniformeze, impartindu'i pe batalióne, 3 la Dunare si 2 la munti, ca-ci pena atunci nu erau uniformati, ci veneau la rendu prin pichete cu traist'a pe pusca, imbracati in hainele loru tieranesci. Atunci i s'au infaçisiatu Mariei Sale de modelu in curtea palatului doui cordonasi imbracati in mondure de dimie négra din casele loru, cu gulerulu rosiu, opinci cu nojitie uniforme si in capu o caciulitia de mielu négra cu cocard'a tricolora rotunda, ér' mai tardiu sub domnii urmatori dandu-li-se numire de dorobanti, se perfectionara in exercitiuri, disciplina si echipamentu, organisandu-se in regimente, astfeliu cá se faca onóre la tóta ostirea romanésca. —

— (Furtulu dela dómn'a Momuleanu.) Eata modulu cumu s'a descoperitu si prinsu autorulu acestui furtu, despre care amu fostu relatatu si noi: In dilele din urma, scrie „Telegraphulu“, se presentà pe la miediulu noptii la otelulu „Neubauer“ in Bucuresci unu individu necunoscutu cu musteti mari, imbracatu cu unu elegantu paletonu, portandu ochelari albastri si avendu la braçiu o femeia. Indata i se puse la dispusitiune o camera si i se cerù apoi numele dupa obiceiu. Necunoscutulu contrariatu, refusa a'si spune numele, sub cuventu, ca are se sté numai doue trei óre. Acestu refusu, unitu cu ordinulu ce se dedese de politia la toti otelierii de a i-se comunicá numele calatoriloru, facù se nasca in mintea servitoriului otelului óre-cari banueli; presupunendu vre-unu criminalu, elu alérga indata la sub-comissariulu celu mai apropiatu. Acest'a sosindu, 'si aminti indata de renumitulu Serdaru, a carui'a fotografia o avea la sine; dér' dibaciulu furu erá asia de bine deghisatu, incatu nu'lu potù cunósce. Cu tóte astea lucrulu nu intardià multu de a se dá pe façia, ca-ci intrebatu asupr'a locuintiei, marele Serdaru declarà, ca se chiama Nae Constandinescu, tapitieru in calea Mogosióei Nr. 19, faptu, care indata fù constatatu de falsu de catra agentii politiei. Catu pentru femeia, ea declarà, ca se chiama Samoil'a Fainu, ovreica si amanta a spiritualului Serdaru. Amendoui fura in urma cautati; la Serdaru se gasira vr'o 75 napoleoni, mai bine de 20 imperiali, unu revolveru, unu pumnalu si cartusie; la amant'a lui se gasi unu chimiru, in care se aflau mai bine de o suta si cincidieci galbini. Transportati la politia, unde se dice, ca s'au aplicatu cateva lovituri convingatórie prevenitului, faptu, pe care din parte-ne 'lu regretamu, agentii politienesci au potutu se constate identitatea furului dela dn'a Momulénu cu onorabilulu nostru Serdaru. — O coincidentia strania. In sér'a dinaintea furtului dela dn'a Momulénu, judecatorulu de instructiune B. din Ploesci, care utmarea pe fugariu, mersese se'si taie barb'a la coaferulu Ardelénulu, calea Mogosióei. Cateva momente mai tardiu elu vediù intrandu unu domnu cu ochilari albastri, care comandà doue barbe false. Judecatoriulu 'lu recunoscuse indata, dér' fiindu plinu de sapunu, nu potú se chieme politi'a, ér' Serdarulu, care cunoscuse si elu pe judecatoriu, se facù nevediutu. A dou'a di Serdarulu facù faimós'a s'a lovitura.

Sciri ultime telegrafice.

Londonu, 31 Ianuariu. Northcote respunse in siedinti'a de adi a adunarei deputatiloru, ca dupa informatiunea s'a armistitiulu inca nu e subsemnatu. Russii inaintéza spre sudu. Derby dise in cas'a lordiloru: Gorciacoff nu-si póte esplicá causele traganarii armistitiului. Se pare, ca Turci'a nu pórta singura vin'a la acést'a.

Viena, 31 Ianuariu. Cris'a ministeriala continua. Majestatea S'a a conferitu de repetite-ori si cu d. de Kellersperg, care se se fi esprimatu contra basei pactului dualisticu.

Vien'a, 1 Februariu. Foile vienese scriu, ca respunsulu Russiei la not'a contelui Andrásy a si sositu. In acestu respunsu Russi'a accepta pe depliuu pretensiunile austriace si declara, ca preliminariele pacii voru fi definitive numai dupa ce Europ'a le va fi datu consimtiementulu seu.

Londonu. 1 Februariu. Northcote a impartasitu camerei, ca ambassadorulu turcescu din Londr'a a fostu insciintiatu, ca basele generale ale armistitiului si ale pacii s'au subscrisu eri in Adrianopolu. Guvernului anglesu inse nu-i e inca cunoscutu caracterulu conditiuniloru si déca in adeveru au fostu subscrise.

Aten'a, 1 Februariu. Camer'a a votatu incredere guvernului si 'lu imputernicesce a lucrá conformu interesseloru Greciei. Adunarea nationala din Cret'a a declaratu guvernulu turcescu de depusu si a proclamatu anecsiunea Cretei la Greci'a. Toti barbatii apti de a manuá arm'a au fostu chiamati a se inrolá in gard'a nationala.

Sergentulu.

Pe drumulu de costisie, ce duce la Vaslui,
Veniea unu omu cu jale, dicundu in gândulu lui:
„Mai lunga'mi pare calea acumu la 'ntorsu acasa ...
„Asi vrea se sboru, si ran'a din pulpa nu me lasa!“
Si bietulu omu, slabu, palidu, avendu sumanulu ruptu,
Si o camasia rupta bucati pe dedesuptu,
Pasiea tragundu piciorulu incetu, dér' p'a lui façia
Sburá cá o lumina de gloria maretia
Si in ochii lui de vulturu adânci, vioi si mari
Treceau luciose umbre de eroi legendari.
Opinca'i erá sparta, caciul'a desfundata,
Dér' fruntea lui de radie parea incoronata,
Calica 'i erá hain'a, dér' straluceau pe ea
Si crucea „Santulu George“ si a „Romaniei Stea“.
Romanulu veniea singuru pe drumulu plinu de sóre
Candu éca, ca aude fanfare sunatórie
Si vede nu departe in façi'a lui venindu
Unu corpu de óste mandra in auru stralucindu:
Erau trei batalióne de garda imperatésca,
Mergundu voiosu la Plevn'a, cu doru s'o cucerésca,
In frunte 'i colonelulu frumosu, pe calu-'i pagu,
La bravii sei tovarasi priviá adesu cu dragu,
Si anim'a in pieptu-i batea cu focu, destepta,
Ca-ci elu visá privindu'i la lupt'a ce 'i astepta.
D'odata elu dà cu ochii de sérbadulu romanu
Ce stase in locu la umbra, sub unu stejaru betranu,
Si multu se minuneza si nici ca'i vine-a crede,
Candu crucea „Santulu George“ pe sinulu lui o vede
S'oprésca regimentulu, ér' bravulu colonelu
Se 'nchina la drumetiulu, s'apropia de elu
Si 'i dice cu blandetie: — De unde vii, straine?
— Vin toqmai dela Plevn'a? — Ce e acolo? — Bine.
— Dér' aste decoratiuni cumu? Cine ti le-a datu?
— Chiaru Domnitoriulu nostru si alu vostru Imperatu.
— Dér' pentru care fapte? — Sciu eu? . . . Ci-ca dreptu plata
Ca am infiptu eu stégulu in Grivitz'a luata,
Si apoi ranitu la pulpa m'am prabusitu in siantiu.
— Dér' ce gradu ai, voinice? — Am rangu de dorobantiu! —
Atuncea colonelulu, dandu man'a cu sergentulu,
Se 'ntórce, dà unu ordinu. Pe locu, totu regimentulu
Se 'nsira, pórta arm'a, saluta cu onoru
Romanulu, care pléca, tragundu alu lui picioru.

Mirresti, Decembre 1877.

Iassi, 3 Ianuariu 1878. V. Alexandri.

Ajutorie pentru raniti.

Brasiovu, in Decembre 1877.

Ofrande pentru soldatii romani raniti, primite de subsemnatulu prin domnulu Liviu Muresianu, medicu dela romanii din Borgoprundu si tramise prinçiului Dimitrie Gr. Ghic'a, presiedintele „Crucei rosie“ la Bucuresci.

Diamandi I. Manole

Corneli'a Muresianu 5 fl., Emanuilu Sidoru 1 fl., Carl R. Haltrich 5 fl., Teodoru Vrasmasiu 2 fl. 30 cr., Severu Orbanu 1 fl., Revec'a Orea 2 fl., Teodoru Siutiu 1 fl., Clementu Moldovanu 20 cr., Daibucatu Teodor'a 1 fl., Simionu 2 fl., Daibucatu Gregoriu 1 fl., Amali'a Rusu 3 fl., Poliacu Teodor'a 1 fl., Ioane Timariu 1 fl., Gregoriu Balai 50 cr., Corneli'a Ciatu 3 fl., Elisabeth'a Marica 1 fl. 50 cr., Iosifu Holenda 1 fl., Emilianu Tamasiu 50 cr.

Sum'a 33 fl. v. a.

Bistriti'a, 6 Ianuariu 1878.

Prea onorate din Redactoru! Consemnarea oferitoriloru benevoli din Bistritia pentru ostasii romani raniti in resbelulu orientalu cu Turci'a, pe longa acea cordiala rogare am onóre a ve-o tramite, cá se binevoiti a-o publicá in stimatulu dvóstre diuariu cu insemnare, ca banii oferiti 42 fl. de-a dreptulu s'au tramisu la societatea „Crucei rosie“ in Bucuresci cu datulu 17 Iuliu an. tr., despre cari bani prin posta sum cuitata. Stimatória

Li'a Silasi nasc. Alexi.

Consemnarea contribuiriloru marinimóse pentru ostasii romani raniti:

Li'a Alexi 5 fl., Li'a 5 fl., Lucreti'a 1 fl., Ros'a Branea 1 fl., Cineva 1 fl., M. B. 2 fl., An'a 2 fl., Corneli'a 1 fl., Catarin'a Hesfeleanu 1 fl.. Ofeli'a 1 fl., Cicili'a 1 fl., Matild'a 1 fl., Sofi'a Pesereriu 1 fl., Mari'a Doroteu 1 fl., Ipsiloventi 2 fl., Virgini'a Stefenutiu 1 fl., Mari'a Bistrai 30 cr., Un'a romana 50 cr., Mari'a Bohetielu 1 fl., Meieru 1 fl., Un'a romana 1 fl., Ganea 1 fl., Ioanu M. Bogildea 1 fl., Danulu Licca, adv. 10 fl., N. N. 20 cr.

Sum'a 43 fl. v. a., din cari bani 1 fl. parte cu spedarea, parte mai multe reclamatiuni facunduse, s'au spesatu, asiá s'a tramisu la societatea „Crucei rosie“ 42 fl.

Li'a Alexi maritata Silasi.

Caransebesiu, 28 Dec. 1877.

Onorata Redactiune!

Totu romanulu a trasaltatu de bucuria la audirea isbandeloru armatei romane. Ce erá dér' mai naturalu, decatu a alergá cu totii intru alinarea doreriloru aceloru viteji, cari au fostu raniti pe campulu de onóre.

Subscrisulu inca a colectatu spre acestu scopu intre romanii din Caransebesiu si giuru, si resultatulu acestei colecte in sum'a de 93 fl. 30 cr. v. a. si 2 galbini l'am tramisu directu: „Societatiei Crucei rosie“ din Romani'a, care a binevoitu a'mi cuita primirea in 17 Dec. 1877 sub Nr. 888. Rogu dér' se binevoiti a publicá in stimatulu Dvóstre diurnalu alaturat'a lista. Cu distinsa stima

Ioanu Achimescu.

List'a contribuentiloru, in favorulu soldatiloru romani raniti, din Caransebesiu si giuru:

Iuliu Catrusca, advocatu 10 fl.; Filaretu Musta, protosingelu 1 galbinu; Constantinu Sugravu 1 galbinu; Georgie Baiasiu, Filipu Adamu, Vasiliu Bordasiu, Nicolae Brancoviciu, Ioane Romanu si Ioanu Bartolomeiu fiesce care cate 5 fl. v. a. = 30 fl.; Ioanu Posta, Stefanu Velovanu, Alesandru Stancoviciu, Pavelu Dimitrieviciu, Ioanu Popoviciu, Alesandru Stancoviciu, Ioanu Stancoviciu, Teodoru Sirbu, Filipu Miler, Pavelu Bona, Ioanu Nemoianu, Dimitrie Biju si Nicolae Posta cate 2 fl. = 26 fl.; Eftimie Biju 3 fl.; Mateas Lichtnecort 1 fl. 30 cr.; Nicolae Andreieviciu, Unu romanu bunu, Ioanu Carpanu, Antoniniu Novacescu, Timoteiu Voinoviciu, Achimu Velcu, Ioanu Balanu, Lazaru Micu, Moise Peia, Petru Babeu, Georgie Palcu, Ioanu Baracu, Petru Diregatoriu, Ioanu Gergeli, Dimitrie Dascalu, Ilie Moca, A. Almasianu, Aronu Damaschinu, Ioanu Mihaiu, M. Dragalina, Dimitrie Iancoviciu, Gavrila Radu si N. Novacu cate 1 fl. = 23 fl. v. a.

Sum'a peste totu 93 fl. 30 cr. si 2 galbini.

Caransebesiu, 28 Decembre 1877.

Ioanu Achimescu.

Feiurdu, 8 Ianuariu 1878.

Onorata Redactiune! Aci ·/. aclusi am onóre a tramite 10 fl. 50 cr. si unu taleru in natura, colectati prin subscrisulu din comun'a Feiurdu pentru eroicii frati romani din Romani'a libera si independenta, raniti in resbelulu cu turcii; vo rogu cu tóta stim'a ai admaná prea demnului patriotu conationalistu D. Diamandi I. Manole spre ai substerne „Crucii rosie“ in Bucuresci si pentru licuidarea mea in celu mai de apróре numeru alu „Gaz. Transilvaniei“ a publicá list'a binevoitoriloru contribuitori aci insemnati:

Simionu Pralea 1 fl., Nicolae Gliga 1 fl., Ilie Popu 30 cr., Ioanu Campeanu 40 cr., Ioanu Utiu 50 cr., Paulu Peteanu 50 cr., Stefanu Popu 1 fl., Petru Popu 50 cr., Alex'a Szilágyi 30 cr., Petru Gadaleanu 10 cr., George Gadaleanu 10 cr., George Utiu 10 cr., Danila Borza, notariu cerc. 1 fl., Dimitrie Fodoreanu 1 fl., Simionu Gocanu 1 taleru in nat., Vasilie Uilacu 30 cr., Demetriu Cosm'a 2 fl., Ioanu Chitta, invetiatoriu 50 cr.

Sum'a 10 fl. 60 cr. v. a. si 1 taleru in natura.

Primiti s. c. l.

Demetriu Cosm'a,
parochu gr.-cath. si protopopu onorariu.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.